

Zonder solidariteit?

Een werkervaringsverslag van Tetty Rooze, vrijwilligster bij ORBITvzw, vanuit Griekenland (Thessaloniki en Eiland Evia) in de periode van 16 tot 27 november 2016



Het licht aan het eind van de tunnel zien?

In de afgelopen jaren is nieuws uit Griekenland vaak een reden geweest om over crisis te spreken. Het bezuinigingsprogramma dat Griekenland kreeg opgelegd door de trojka (IMF, Europese Centrale Bank en de EU) bracht voor velen een leven ver onder de armoedegrens, vaak met enkel de familie als vangnet. Eenmaal werkloos verliezen mensen na 6 maanden hun uitkering en daardoor ook hun aansluiting voor de ziekteverzekering en soms hun huisvesting. Ongeveer 25% van de actieve bevolking is werkloos. De werkloosheidsgraad bij jongeren onder de 24 jaar is zelfs 50%. Bedrijven gaan failliet of bieden hun werknemers contracten aan waarbij ze 25-30% van hun vroegere loon verdienen, scholen en ziekenhuizen moeten fuseren om nog uit de schulden te komen. De bezuinigingen bij de administratie van de overheid treft ook onderwijzers, journalisten die ontslagen worden, terwijl verpleegsters en dokters in ziekenhuizen soms maanden niet betaald werden. De gehoopte opleving bleef uit, zeker voor die mensen die door de arbeidsmarkt al te oud worden beschouwd. De kloof tussen arm en rijk groeit.

Toch is Griekenland geen land zonder solidariteit. Men weet wat het betekent elkaar nodig te hebben. Overal zie je kleine initiatieven om er te zijn voor mensen die het soms nog moeilijker hebben dan jezelf, zoals vluchtelingen.

Dat andere crisisthema waar Griekenland mee verbonden wordt, zijn die vluchtelingen. Zij steken nog steeds de Egeïsche zee over in wankelende bootjes in de hoop een veilig heenkomen te vinden via de Griekse eilanden. Het hoge aantal bracht niet enkel voor Griekenland een opvangchaos. De vluchtelingen zagen Griekenland meestal enkel als een doorreisland en vertrokken richting Macedonië Hongarije, Oostenrijk om asiel aan te vragen in Duitsland of een van de andere West Europese landen. De eerste maanden van 2016 kwamen er nog steeds 67.415 (januari) en 57.066 (februari) veel vluchtelingen aan. In maart daalde het aantal naar 26.971, door de deal met Turkije. Maar sinds april zijn er toch tot aan november nog 18.342 vluchtelingen aangekomen. De meesten vragen asiel aan. Slechts een

kleine duizend zijn terug gestuurd naar Turkije, omdat ze werden afgewezen of omdat ze hun aanvraag introkken.

Griekenland vangt op dit moment een 55.000 vluchtelingen op die in het land zijn gebleven omdat ze besloten te blijven of omdat ze niet voor relocatie in aanmerking komen. .

Europese solidariteit?!

Resettlement – Relocalisatie

Europa kent twee programma's om mensen op de vlucht op te vangen en een veilige doortocht te garanderen vanuit de plaats waar ze op dat moment verblijven. Terwijl resettlement het programma duidt waarbij aan 22.000 erkende vluchtelingen van buiten de EU in Europa dit en het volgend jaar opvang en huisvesting wordt geboden, biedt het relocatieprogramma asielzoekers, die hiervoor in aanmerking komen, uit Griekenland en Italië hervestiging/herplaatsing aan in een van de andere landen van de EU. Zij mogen hun asielaanvraag daar verder zetten. Dit laatste programma is in september 2015 gestart en duurt 2 jaar. In totaal zouden de andere landen in Europa 160.000 asielzoekers overnemen uit Griekenland en Italië. In eerste instantie konden enkel vluchtelingen uit Syrië, Irak en Eritrea hier gebruik van maken.

Er wordt gehoopt dat Europese landen die relocatiekandidaten willen hervestigen en hen zo snel mogelijk laten overkomen. Zo komt er plaats voor mensen die nu nog in de Hotspots op de eilanden en vluchtelingenkampen op het vaste land moeten verblijven.

Lang niet alle landen wilden echter meewerken aan de belofte om de 160.000 asielzoekers een alternatieve vestiging te bieden in hun land om bv. Griekenland (66.400 personen) en Italië (39.600 personen) te ontlasten. Als je deze twee getallen optelt kom je maar aan 106.000, 54.000 zijn blijkbaar even in de wachtkamer gezet. Landen als Hongarije, Polen, Slowakije en Tsjechoë gaven geen beschikbare plaatsen voor relocatie op. Andere landen die er wel aan mee wilden doen, hadden in september dit jaar echter nog maar 5.290 mensen opgevangen, waaronder 4.134 uit Griekenland.

De Europese commissie ging er vanuit dat er zo'n 6000 mensen per maand hervestigd konden worden. Dat aantal per maand wordt zelfs niet over 12 maanden gehaald. Door het gebrek aan doorstroming blijven mensen zitten in de grote kampen, waar het leven hard en ongezond is.

België beloofde er 3.812 op te nemen gedurende de volgende 2 jaar (uit publicatie van Myria, Europa in (asiel)crisis-juni 2016). Volgens een van de UNHCR medewerker in Griekenland had België tot en met oktober 158 mensen uit Griekenland over laten komen.

Verdronken cijfers

Het is niet gemakkelijk om de verschillende cijfers, die genoemd worden i.v.m. asielaanvragen en relocatie, met elkaar te vergelijken. Blijkbaar zijn er in de afgelopen 2 jaar op Europees vlak verschillende beloftes gedaan qua aantallen die niet met actuele relocalisatiepraktijk overeenkomen.

Ik baseer me zoveel mogelijk op de cijfers uit de rapporten van UNHCR die in Griekenland een belangrijke rol spelen bij de opvang en begeleiding van asielzoekers. Via UNHCR konden we ook op bezoek gaan bij twee opvanginitiatieven.

De Rol van UNHCR

In het gesprek met de vertegenwoordiger van UNHCR voor Noord Griekenland, blijkt dat de organisatie veel opdrachten voor haar rekening neemt om de opvang zo menselijk mogelijk te laten verlopen:

Ze zijn in veel opvanginitiatieven aanwezig. Ze zorgen voor vervoer voor de registratie-interviews vanuit de kampen naar Athene, Thessaloníki en Alexandropouli en naar ziekenhuis. Ze roepen tolken op voor de interviews of andere zaken. Ze staan in voor vormingsmateriaal, voor sanitaire voorzieningen in de verschillende kampen, het verschaffen van wintermateriaal als slaapzakken jassen en tenthuisjes die beter beschutting bieden tegen de kou. Ze coördineren op verschillende plaatsen het overleg tussen de overheid, de verschillende operationele partners met de vertegenwoordigers uit de vluchtelingengemeenschappen die in het kamp verblijven. Omdat het wachten zwaar is zoeken ze mee naar mogelijkheden voor (vrije) tijdsbesteding of betrekken vluchtelingen bij sensibiliseringsactiviteiten. Regelmatig brengen ze nieuwsbrieven uit om iedereen zicht te geven wat de stand van zaken is in Griekenland en de regio's.

Maar ze zoeken zelf ook kleinschalige opvangmogelijkheden voor relocatiekandidaten, naast de hulp die ze bieden aan mensen die als vluchteling in Griekenland blijven. Hun streefdoel dit jaar is 20.000 plaatsen te vinden voor relocatie kandidaten. Nu al voorzien ze ruim 17.018 opvangplaatsen in heel Griekenland vanuit hun regionale kantoren in Athene, Thessaloníki en Alexandropouli.

De procedure:

De eilanden fase 1: Pre registratie

Vluchtelingen die zich in Griekenland registreren als asielzoeker in een van de Hotspots op de eilanden en in de havenstad Piraeus, krijgen na een eerste interview te horen of hun asielaanvraag in overweging wordt genomen voor verdere behandeling. Als ze worden afgewezen kunnen ze nog in beroep gaan. Blijft het negatief dan moeten ze terug naar Turkije of land van origine.

Het vaste land, fase 2: Registratie van de asielaanvraag



Mensen die hun asielaanvraag verder mogen zetten, krijgen een volgend interview. In afwachting van dit interview en een volledige registratie in een van RIC centra (Registratie Identificatie Centra) door de Griekse asielinstanties en Europese experts van EASO, mogen ze naar een opvangplaats op het vasteland. Ze kunnen de overbevolkte kampen op de eilanden verlaten. Velen komen dan echter terecht in grootschalige kampen van de overheid die in allerhaast zijn opgezet, maar waar de infrastructuur ontbreekt om mensen op een menswaardige wijze op te vangen.

Het kamp Vasilika/ Raidistos, ten oosten van Thessaloniki, bestaat uit oude opslagplaatsen (warehouses) van de Griekse luchtmacht. In de loodsen staat rijen oude legertenten opgesteld als kleine straatjes, waar de vluchtelingen verblijven. Last van de regen hebben ze niet, maar de vraag is wel hoe ze deze gigantische ruimtes gaan verwarmen in de winter. Begin november zijn er 840 asielzoekers. De helft bestaat uit kinderen. De mensen zijn per herkomst verdeeld en komen uit; Syrië (93%), Irak (5%) en Koerden uit beide landen, 2% komt uit Libanon. Ze zijn verdeeld over de 8 loodsen. Op het gravelplein staan de sanitaire tenten en de tenten die het UNHCR heeft opgesteld voor de kinderprogramma's (taallesen Engels en Grieks). Voor de baby's en peuters is er een aparte warme tent om hen te wassen (baby hamam). Daar wordt uitleg geven over de verzorging en voeding van het klein grut, terwijl de moeder er hun, kinderen kunnen wassen.



Op het terrein zijn sportveldjes getekend en wordt gevolleybald en gevoetbald. Een van de tenten is pas ingericht als sporthal(letje). De vluchtelingen geven er zelf les, 's morgens voor de vrouwen en 's middag voor de mannen. In een van de loodsen wordt een falavelkraam gerund door een vluchteling, die vroeger in Damascus een eigen snackbar had. Een kleinschalig initiatief tegen het gemor over de slechte kwaliteit van de legerrantsoenen. Een winkeltje/theehuis bij de ingang is een ander initiatief van de vluchtelingen zelf. Je kunt er ook sigaretten kopen. Zakgeld krijgen de vluchtelingen echter niet.

Allerlei organisaties en hun vrijwilligers proberen het leven zo leefbaar mogelijk te houden. Maar de medewerkers verwijzen regelmatig naar de spanning en frustraties vanwege het lange wachten in het kamp en de kwaliteit van het verblijf. Dat komt regelmatig tot uiting in onderlinge ruzies en het afreageren op de begeleiders. Iro, Mahmoud en Eianne die ons rondleiden, hebben er begrip voor, maar moeten vaak uitleggen dat zij niet de mogelijkheid hebben hier iets aan te veranderen, ook al doen ze hun best. Vooral de situatie van de kinderen gaat hen aan het hart.

Een paar bewoners hebben voor hun tent in het tentenstraatje een terras gebouwd van paletten, waar mensen uit de buurt samenkomen om thee te drinken of ervaringen uit te wisselen. Ze nodigen hartelijk uit om erbij te komen zitten.

Achter een hek staan de tenthuisjes van UNHCR opgesteld voor de verschillende organisaties, die actief zijn in het kamp: Save the Children, Medicin du Monde, international Medical Corps, Women and Health Alliance International, Social Solidarty Clinic, Solidarity Now, Caritas

Het Griekse leger staat in voor de bewaking en de voedselvoorziening. Zij controleren wie er binnenkomt en buiten gaat en moeten ingrijpen als conflicten uit de hand lopen. Blijkbaar is dit een gevoelig punt in opvangkampen.

UNHCR probeert het onderlinge overleg met het Ministerie van Migratie en Defensie samen met de verschillende organisaties in het kamp te stimuleren en te coördineren. Daarbij betrekken ze ook de vertegenwoordigers van de verschillende gemeenschappen in het kamp. Deze vertegenwoordigers vormen een raad waarin mensen zitten die een gemeenschap Syrië, Irak, Koerden Palestijnen of een activiteit (kinderwerk, gezondheid, ..) vertegenwoordigen. De gebrekkige voorzieningen in het kamp en het lange wachten zijn vaak een reden voor spanning en broodnodig overleg, Het duurt vaak maanden voordat ze terug op interview mogen en te horen krijgen of ze in aanmerking komen voor relocatie.

Met de winter op komst stelt zich de vraag hoe je dergelijke hoge loodsen, met allerlei luchtgaten overal, ooit zal kunnen verwarmen. Daar is nu nog geen sprake van, want de elektriciteit is al niet sterk genoeg om een dozijn extra kookplaatjes van het UNHCR te gebruiken. Voordat het elektriciteitsnet op een dusdanige manier versterkt is om in verwarming te kunnen voorzien, is de kans groot dat de winter voorbij is. Zelfs als het er komt zal het verwarmen zeer waarschijnlijk onbetaalbaar en onmogelijk blijken.

Iedereen hoopt zo snel mogelijk op interview te mogen gaan. Als ze voor relocatie in aanmerking komen, is er een mogelijkheid dat ze naar kleinschalige opvangprojecten verhuizen in hotels, appartementen. Thessaloníki heeft echter een wachtlijst voor 2000 plaatsen voor relocatie kandidaten. In Athene gaat het iets sneller.

De relocatie zelf komt heel traag op gang. De plaatsen die door Europese landen worden aangeboden zijn in verhouding veel te weinig. De plaatsing van asielzoekers loopt ook niet optimaal waardoor nog maar 7% van de plaatsingen geconcretiseerd is kunnen worden.

Rafah heeft 6 maanden moeten wachten op haar pre-registratie op Lesbos, want het systeem verloopt daar niet zo vlot op administratief vlak. Daarna is ze overgebracht naar een opvang kamp bij Thessaloníki, waar echter problemen zijn ontstaan binnen de vluchtelingen gemeenschap door het lange wachten, de slechte leefomstandigheden en een crimineel netwerk dat geïnfiltrerd is. Zij is een van de personen die dit laatste heeft aangeklaagd. Ze is daarom samen met een aantal andere mensen na 4 maanden overgeplaatst naar Evia, waar ze nu verder haar procedure afwacht. Ze heeft het volledige interview achter de rug, maar is terecht gekomen in het programma voor gezinshereniging met haar verloofde die in Duitsland woont. De pittige jongedame is duidelijk het wachten en de opmerking 'je moet geduld hebben' beu. De coördinator kan haar echter niet veel hoop geven dat ze gauw kan vertrekken. Gezinsherenigingen duren minstens 9 maanden maar kunnen ook 2 jaar in beslag nemen. Boos loopt Rafah weg. Ze willen het niet meer horen: wachten, altijd maar wachten. De begeleiding en haar medebewoners zullen het weten.

Kleinschalige opvang: fase 3

De GPS leidde ons enkel tot aan de aankomsthaven op het eiland Evia, maar een kaartje van het tankstation brengt redding. Er is een weg naar Roviès ook al kent de gps hem niet direct. Evia is best groot en blijkbaar hebben toeristen maar een paar dorpjes langs de kust gevonden om er uitgebreid te genieten. In Roviès is het heel stil op dit tijdstip van het jaar, ondanks de zon die een aangename temperatuur te voorschijn tovert overdag.

Hotel Roviès.

In een van de hotelletjes worden een 60tal vluchtelingen opgevangen. Ze zijn, na de pre-registratie en officiële registratie en eerste interview, kandidaat voor relocatie naar een van de andere Europese landen in het kader van een Europees solidariteits-programma om de lasten van de grensstaten Griekenland en Italië te verlichten. UNHCR heeft beloofd dit jaar voor 20.000 mensen een opvang te zoeken. Tot nu toe hebben ze 17.000 plaatsen gevonden. Ze proberen vooral de meest kwetsbare mensen, die in aanmerking komen voor relocatie, uit de grote kampen te laten doorstromen naar kleinere hotels of appartementen vaak in de grote steden zoals Thessaloníki of Athene.

Op Evia heeft UNHCR een hotel in Roviès gehuurd, waar ze 88 vluchtelingen kunnen opgevangen worden. Het zijn vooral gezinnen. Meer dan de helft van de bewoners op dit moment zijn kinderen. Elk gezin heeft zijn eigen kamer die naar eigen idee wordt ingericht. Ze zijn meestal blij om even een eigen plek hebben die warm en droog is. Het maandenlang leven in tenten valt niet mee.



De onthaalgemeenschap stond niet direct positief t.o.v. hun komst. In een dorpsvergadering werden allerlei vooroordelen aangehaald om het initiatief tegen te houden. Een niet onbekend verschijnsel. De oude priester brengt de verhalen te berde die hij van collega's zou hebben gehoord over het ontheiligen van kerken en iconen. Gelukkig heeft de projectverantwoordelijke Andreas zich goed voorbereid en kan deze roddels ontkrachten. Hij leest ter plekke brieven voor van plaatselijke priesters van de opvang-eilanden. Zij laten hun collega's op het vaste land weten dat 'de verhalen' die de ronde doen over dergelijke acties van vluchtelingen, gebaseerd zijn op kwaadsprekerij. Door het inschakelen van mensen uit de lokale gemeenschap als medewerkers en als vrijwilligers hebben de eilandbewoners een ander beeld van de vluchtelingen gekregen en zijn ze na enkele

maanden geaccepteerd. Het feit ook dat een paar vluchtelingen Grieks leren om met hen te kunnen communiceren doet veel goed.

Het hotel is een plaats geworden waar mensen zich veilig voelen en een huiselijk, familiale sfeer heerst. De kinderen kunnen er veilig spelen in de voortuin en de straatjes, terwijl de ouders elkaar ontmoeten op het terras of in de onthaalruimte bij de open haard. 's Avonds is het er koud. In Rovies daalde temperatuur de eerste nacht tot bijna het vriespunt. De open haard van het Hotel werd aangestoken en 's avonds verwarmde de cv de kamers.

Het team van het hotel probeert de bewoners zoveel mogelijk in te schakelen. Terwijl er centraal gekookt wordt in de namiddag o.l.v. Stefano, kunnen de vrouwen 's avonds hun eigen potje koken en komt er een gevarieerd menu op tafel, voor de kinderen in de groep best wel aantrekkelijk. Je kunt ook bij de burens pizza's of spaghetti i.p.v. rijst eten. Verschillende moeders, die er alleen voor staan, koken samen voor hun kinderschaar.

Het dagprogramma voor de kinderen bestaat uit taallessen Engels en Frans. Engels omdat je daar overal in Europa mee uit de voeten kunt en Frans omdat verschillende familie hopen, verwachten naar Frankrijk te mogen gaan. Sommigen gaan naar de lokale school en leren Grieks. Dit is een nieuwe mogelijkheid die nu in dit schooljaar kan.



De meesten wachten al meer dan 3-4 maanden in Rovies op een toewijzing naar een van de Europese landen. Als je snel weg wilt is de kans groot dat je naar Luttouwen vertrekt. Eenmaal toegewezen of uitgekozen, vertrekken de meeste mensen binnen de twee weken, maar soms moet je ondanks de toewijzing toch nog zo'n 2 maanden wachten voor je vertrekt. België behoort tot de trage leerlingen en het duurt lang voordat de mensen die door België voor relocatie geselecteerd zijn, effectief mogen vertrekken. Volgens Andreas heeft België tot nu toe, sinds september 2015 158 mensen uit Griekenland opgenomen.

Je vertrekt als asielzoeker. Je aanvraag wordt dus pas ten gronde onderzocht in het land waar je via het relocatieprogramma terecht bent gekomen. De mensen proberen zich gerust te stellen dat het wel goed zal komen. De pre-registratie en officiële registratie in combinatie met het interview wordt niet enkel gekeken door de Griekse asiel autoriteiten maar ook door EASO medewerkers, terwijl de ambassades ook nog de interviews kunnen inkijken. (Frankrijk doet dat blijkbaar heel serieus en doet soms het onderzoek al voordat de mensen naar Frankrijk zijn overgekomen.) Pas daarna krijg je te horen of en naar welk land je bent toegewezen. De UNHCR verantwoordelijke voor Noord Griekenland, Sabine Wähning benadrukt nogmaals dat op basis van de pre-registratie en de volledige registratie in tweede instantie, men goed zicht heeft wie de kandidaat vluchtelingen zijn en welke achtergrond ze

hebben. De Europese achterdocht t.o.v. de Griekse asielprocedure, vindt ze dan ook ten onrechte. Deze achterdocht wordt gebruikt om het relocatieprogramma is diskrediet te brengen en onnodig te vertragen.

Je eigen voorkeur speelt blijkbaar geen grote rol bij de toekenning van het land dat je selecteert. Enkel als je zelf of andere familieleden om medische redenen hulp nodig hebben, kan men er rekening mee houden. De begeleiders geven toe dat de keuze voor hen soms vreemd over komt als mensen familie hebben in Frankrijk, toch een ander land toegewezen krijgen. Als je na de toewijzing van het land waar je naar toegaat, via zijn ambassade te horen krijgt, dat je uiteindelijk toch niet welkom bent, telt dit voor alle landen. De reden wordt blijkbaar niet mee gedeeld en het blijft onduidelijk of er beroep zinvol en mogelijk is.

Dit jaar zijn er bijna 160.000 die zich hebben laten registreren als asielzoeker in Griekenland. Vooral in het begin van dit jaar ging het om grote aantallen waarvan de meesten nog geprobeerd hebben door te reizen. Mensen die nu op de eilanden toekomen worden daar gehouden tot duidelijk is op basis van hun registratie of zij in aanmerking kunnen komen voor gezinshereniging of relocatie en verdere behandeling van hun asielaanvraag. Velen zullen er moeten blijven.

Een moeder uit Aleppo vertelt dat ze 4 maanden heeft gewacht, voordat ze naar het vaste land mocht en uiteindelijk onderdak kreeg in Roviès. Ze hoopt dat ze naar haar man kan doorreizen die in Berlijn zijn asielprocedure afwacht. De meesten hebben nog steeds de bedoeling om door te reizen.

Esma is halsoverkop gevlucht na een telefoontje van haar man. Op dat moment werd de stad gebombardeerd en hij zei haar direct te vertrekken met de 4 kinderen. Ze hadden doorgesproken wat ze zouden doen als het niet meer ging. Alles stond klaar en was geregeld, voor zo ver mogelijk. Hij zou direct komen, maar eerst nog zien wat hij in het atelier kon redden. Zij heeft haar man niet meer gezien sindsdien en geen enkel teken van leven ontvangen. Ze is in februari naar Lesbos gevlucht en vandaar naar Athene gebracht. Sinds 3 maanden wacht ze nu in Roviès (Evia) om naar een van de andere Europese landen overgebracht te worden om met haar kinderen daar een nieuwe start te kunnen maken. Ze hoopt naar Duitsland te mogen gaan waar haar ouders wonen. Nu ze er alleen voor staat kan ze best wat steun gebruiken bij de opvoeding van de kinderen. Andreas heeft haar echter moeten uitleggen dat dat niet zo zeker is. Hij hoopt het voor haar. Ze spreekt goed Engels en ondanks haar verdriet en slopende rugpijn, probeert ze steeds haar steentje bij te dragen aan een goede sfeer in huis. Ze wordt vaak aangesproken om te tolken voor de andere bewoners die het Engels of Grieks niet machtig zijn.

Zij komen uit Damascus. Hij was als dokter werkzaam in een van de ziekenhuizen. Toen het leger in het ziekenhuis wilde controleren wie van de patiënten betrokken was bij het verzet of oppositie, weigerden de dokters hen de toegang. Dat werd hen niet in dank afgenomen door de overheid. De dreigementen aan een aantal leden van het personeel waren duidelijk; Hij vreesde dat men represailles zou nemen op zijn gezin en waarschuwde hen zo snel mogelijk onder te duiken en zich klaar te maken om te vluchten. Na hun vlucht konden ze uiteindelijk hun asielaanvraag doen en kwamen ze in aanmerking voor relocalisatie. Het liep echter anders dan zij en hun begeleiders verwachtten. Frankrijk had hen uitgekozen maar voor vertrek kregen ze te horen dat ze toch geweigerd werden. De reden was onbekend. Ze kwamen ook niet meer in aanmerking voor een ander Europees land. Uiteindelijk kregen ze asiel in Griekenland, maar net als de anderen werd er van hen verwacht dat ze voor hun eigen inkomen instaan via werk. Ze hebben geluk gehad om werk te vinden als kinesist en tolk via het netwerk van de begeleiders in het centrum. Hun vier kinderen gaan naar de Griekse

school. Gelukkig hadden ze in Roviès in het centrum al een basis Grieks gekregen en vonden ze snel aansluiting. Hoe het in de toekomst zal verlopen is voor hen ook een vraag.

Er werken een twaalfal mensen, halftijds, voltijds, in huis om de vluchtelingen te helpen bij hun vragen en hen een zinvol dagprogramma te geven. Andreas die het centrum coördineert in opdracht van UNHCR, werkt hiervoor samen met de organisatie Solidarity Now en Mediciens du Monde. Hij organiseert het huishouden samen met Stefano, Athene, Adonis en Nika, terwijl oa Katarina en Manar voor de sociale begeleiding en de taallessen aan de kinderen en vrouwen instaan.

In kleine groepen krijgen ze Engelse of Franse les in kleine leeftijdsgroepen van 8-10 leerlingen in de hall van het hotel. Er is ook de mogelijkheid om Grieks te leren, maar blijkbaar is daar minder enthousiasme voor. Zij zetten ook een programma op voor uitstappen om hun omgeving te leren kennen. Hasas de tolk in huis, afkomstig uit Soedan, heeft jaren geleden in Griekenland Grieks gestudeerd. Met zijn kennis van het Arabisch en Grieks begeleidt hij de vluchtelingen als ze op interview naar Athene moeten of als ze zijn advies vragen i.v.m. medicatie en medische problemen. Hij legt aan de pas aangekomen kinderen ook de leefregels uit in en rondom het huis.

Andreas probeert in gesprekken de gasten in zijn hotel voor te bereiden op hun nieuwe omgeving in de toekomst. Hij merkt dat de mensen maar weinig idee hebben over leven in een Europese context, die toch meer verschillend is met de hunne, dan ze veronderstellen. Er worden gesprekken gevoerd over gender thema's, gezondheidszorg, werk maar ook over huisdieren.

De voeding is vaak een dankbaar thema om vertrouwen op te bouwen, zeker als ze merken dat er respectvol omgegaan wordt met halal eten en geen alcohol in huis. Tijdens de Ramadan was er voor de bewoners de mogelijkheid om 's morgens vroeg, voor het begin van een nieuwe vastendag, een maaltijd klaar te maken en samen te 'ontbijten'. Een dergelijke opstelling is heel bepalend voor de sfeer in huis. Voor de lieve vrede in huis heeft Andreas wel besloten om geen koranlessen in het hotel te laten doorgaan. Dit was teveel een aanleiding om verschillen in geloofsbeleving naar boven te laten komen, waar niet iedereen in de groep op een wijze manier mee om kon gaan.



Hij is op zoek naar visueel materiaal zoals films over het dagelijkse leven in de diverse Europese landen om hen een idee te geven over samenleven en cultuur. Het liefst zou hij met concrete films werken die in het Arabisch ondertiteld of ingesproken worden en in verhaal vorm informatie geven. Op basis van deze informatie kan hij ook de medewerkers inzicht geven in de verschillen, die voor de latere integratie een rol kunnen spelen. Vluchtelingen staan in hun omgeving vaak in de schijnwerpers en hun gedrag wordt vaak gemeten aan een ideaal beeld wat in de samenleving lang niet door iedereen wordt waargemaakt. Dat

maakt hun positie kwetsbaar. Zij worden gewaardeerd als ze aan de verwachtingen voldoen, ook al zijn er veel mensen in hun omgeving die dit niet doen.

Vooraf voor mannen is het maandenlang wachten, zonder een duidelijk programma heel frustrerend. Het is niet gemakkelijk een programma op te zetten voor hen gedurende de maanden dat ze op meer duidelijkheid wachten over hun uiteindelijke bestemming. Taallessen, terwijl je niet weet welke taal je in de toekomst zult moeten leren, is niet echt uitdagend. Vormingsprogramma's rond vaardigheden als metselaar of loodgieter zijn tot nu toe steeds gebotst op verzekeringsargumenten. De olijvenoogst was dit jaar te slecht waardoor zij niet konden worden ingeschakeld om toch iets om handen te hebben en wat zakgeld of een zak olijven te 'verdienen'. Asielzoekers mogen werken, maar blijkbaar telt dit niet voor mensen in het relocatieprogramma. Bovendien is er geen werk te vinden, waar zij voor in aanmerking komen vanwege de taal op een enkele uitzondering na. Voor sommige mannen is dit dan ook een reden om te willen terugkeren naar de grote steden als Athene of Thessaloníki in de hoop dat zinnigere dagbestedingen te vinden dan alleen maar wachten. Ze krijgen ook het gevoel dat Evia te afgelegen ligt om snel beslissingen te krijgen over hun relocatie. Voor vrouwen en kinderen is Evia een rustpunt in een tocht vol vernederingen, angst en frustraties. Voor de gezinnen zijn dit vaak moeilijke keuzes.

Tetty Rooze, vrijwilligster bij ORBIT vzw – december 2016 – contact: tetty@orbitvzw.be

**Zij zet zich in voor ORBIT/AMOS - het netwerk christenen & migratie van ORBIT vzw.
Huidevettersstraat 165 – 1000 Brussel www.orbitvzw.be**